

Organizația Salvați Copiii constată cu îngrijorare caracterul total inadecvat al motivării deciziei Instanței Judecătorești Sector 5 în raport cu legislația privind protecția copilului împotriva violenței, în cazul Directoarei Grădiniței "Flipper Garden", anchetate penal pentru comiterea faptei prevăzute de art. 197 Cod Penal - "Rele tratamente aplicate minorului"

București, 06 aprilie 2016.

Faptele de violență comise asupra unor copii (cu vârste de 1 an și 11 luni, 5, respectiv 6 ani) de către Directoarea Grădiniței "Flipper Garden" au provocat o puternică emoție în societatea românească. Abuzurile prezintă o gravitate extremă având în vedere vulnerabilitatea deosebită a copiilor, nu doar datorită gradului redus de dezvoltare biologică, în cazul unora dintre copii mersul reprezentând încă o provocare, dar și pentru că abuzurile au fost comise în afara cadrului familial, fără posibilitatea de supraveghere din partea părinților, de către persoane care au preluat responsabilitățile lor de îngrijire și educare. La cererea Parchetului de pe lângă Judecătoria sectorului 5 București, de luare a măsurii arestării preventive față de Directoare, instanța judecătorească respinge această cerere ca neîntemeiată și dispune punerea în libertate a acuzatei.

"Utilizarea formelor de abuz fizic și emoțional în practicile educaționale generează consecințe negative pentru dezvoltarea psiho-emoțională a copiilor, precum și pentru capacitatea lor de a învăța, consecințe care sunt cu atât mai severe cu cât vârsta copiilor este mai mică (în cazul de față vorbim despre copii de vârstă preșcolară). Grav este și faptul că abuzurile sesizate de către părinți s-au petrecut într-un context și din partea unui adult care ar trebui să aibă rol de asigurare a protecției și siguranței în raport cu copiii.", declară Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii.

Salvați Copiii nu-și propune să analizeze oportunitatea arestării preventive a agresoarei, însă este nevoită să aducă precizări cu privire la conținutul motivării aflat în totală contradicție cu principiul fundamental al interesului superior al copilului care a condus la o incorectă înțelegere a infracțiunii de *rele tratamente aplicate minorului* și la neluarea în considerare a unor aspecte elementare de psihologie a copilului. În acest sens, facem următoarele observații:

- 1. Infracțiunea de rele tratamente aplicate minorului este o infracțiune de pericol și nu de rezultat și constă în "punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau**

tratamente de orice fel, a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinți sau de orice persoană în grija căreia se află minorul”¹.

Această corectă interpretare nu ar fi condus la punerea la îndoială a existenței agresiunilor comise asupra copiilor. Starea de pericol în care s-au aflat copiii este mai mult decât evidentă, prin simpla vizionare a scenelor surprinse de camerele de supraveghere, prin citirea declarațiilor părinților ori prin ascultarea copiilor. Agresiunile verbale, loviturile repetate, smuciturile agresive, târâtul pe jos, izolarea în spații lipsite de supravegherea unui adult, pasivitatea și complicitatea personalului grădiniței, absența părinților, toate acestea sunt elemente care dovedesc o stare de pericol în care s-au aflat copiii, în orice moment al prezenței lor în grădiniță.

Situațiile relatate de abuz arată inechivoc că fapta penală de rele tratamente aplicate minorului s-a consumat în momentul producerii acestui element esențial al laturii sale obiective, și anume **pericolul**, apreciere susținută și în practica judiciară a Înaltei Curți de Casație și Justiție.² Necesitatea repetabilității faptelor nu trebuie să fie dedusă din pluralul utilizat în denumirile din Codul Penal, așa cum se pare că a concluzionat instanța. Deoarece *rubrica leges non est lex*, adică „*denumirea marginală [Relele tratamente aplicate minorului] a textului incriminator nu-i lege, ci are rol indicativ, ca numele și prenumele persoanelor, ele nu pot servi nici la restrângerea, nici la extinderea conținutului normativ al dispozițiilor din articolul pe care îl definesc*”³.

Ceea ce înseamnă că infracțiunea de rele tratamente nu este o infracțiune continuată, faptele putând fi comise și *uno actu*, prin executarea unui singur act în măsură să producă punerea în primejdie a dezvoltării copilului sub aspect fizic și/sau psihic.

Mențiunea din motivarea instanței că, în grădiniță, copiilor le-a fost aplicată o *”corecție izolată determinată de o greșeală a minorului”* constituie o minimalizare nepermisă a agresiunilor caracterizate prin diversitate și gravitate și o interpretare confuză a faptelor din perspectiva vechiului Cod Penal care folosea denumirea de corecție în legătură cu măsurile de constrângere luate față de minori de către părinți, aspect eliminat în noua reglementare, fiind considerat neconform cu conceptul actual de drepturi ale copilului.

Referitor la lipsa calității de educator a acuzatei, invocată în decizia instanței, această concluzie demonstrează încă o dată plasarea magistraților în contextul vechiului Cod Penal care cerea ca fapta de rele tratamente să fi fost săvârșită *”de către părinți sau de către orice persoană căreia minorul i-a fost încredințat spre creștere și educare”* (art. 306 Vechiul Cod Penal). Noul Cod Penal, în baza căruia se apreciază astăzi faptele Directoarei grădiniței, introduce în cercul subiecților activi *”orice persoană în grija căreia se află minorul”*. Astfel, se lărgeste acest cerc al persoanelor care pot comite infracțiunea, independent de tipul instituției educaționale, de calitatea oficială ori formală a persoanei fizice care a preluat îngrijirea și educarea copilului.

¹ Art. 197, Cod Penal.

² Decizia nr. 37 din 22 septembrie 2008 cu privire la concursul de infracțiuni între infracțiunea de rele tratamente aplicate minorului și infracțiunile de lovire sau alte violente, vătămare corporală și lipsire de libertate în mod ilegal. Publicată în Monitorul Oficial nr. 177/2009 - M. Of. nr. 177 / 23 martie 2009.

³ Vintilă Dongoroz, Explicații teoretice ale Codului penal român, Partea generală, vol.I, fila 9, Editura C.H. Beck.

Acuzația îndreptată împotriva părinților care se fac *"direct responsabili pentru evenimentele ce pot surveni pe parcursul supravegherii copiilor"* este urmarea greșelii menționate în fragmentul anterior și constituie un fals argument ce nu poate fi acceptat în procesul de stabilire a cauzalității comiterii faptelor penale. Între cele două situații, alegerea de către părinți a acestei instituții și agresiunile îndreptate împotriva copiilor nu există nicio legătură de cauzalitate care să-i transforme pe părinți în persoane responsabile pentru răul produs copiilor lor. Este o gravă eroare logică de a afirma că, deoarece o faptă (înscrierea copiilor) a fost comisă anterior unei alte fapte (violența fizică comisă în grădiniță), rezultă că prima a fost cauza celei de-a doua. Legea penală este de strictă interpretare, iar principiul caracterului personal al răspunderii penale este fundamental.

2. Motivarea instanței denotă o ignorare a perspectivei psihologice a copilului privind nevoile lui fundamentale de protecție, siguranță și educație pozitivă

Vârsta copiilor este una extrem de fragedă, experiențele abuzive generând consecințe negative nu doar pentru confortul emoțional al unui copil preșcolar, ci pentru întreaga lui dezvoltare cerebrală. Creierul unui copil la această vârstă poate fi afectat de o singură experiență de abuz pentru a asocia persoana și contextul cu ideea de pericol, cauzând o temere continuă cu grave consecințe pentru dezvoltarea lui. Ulterior acestei experiențe, simpla prezență a copilului în acel context, în preajma acelei persoane, fără ca abuzul să se repete, generează în copil emoții de spaimă și alertă.

În al doilea rând, grădinița, și orice alt spațiu de îngrijire organizat legal, este un loc care prin excelență îndeplinește roluri de educație și protecție în viața copiilor; în procesul de pregătire pentru a merge la grădiniță, copiii învață despre acest loc că este unul în care se vor juca, își vor face prieteni și vor învăța lucruri interesante sub atenția unor oameni minunați investiți cu încredere și atașament. În momentul în care grădinița devine teatrul comportamentului abuziv de felul celui întâmplat la grădinița Flipper, ea își pierde valoarea de siguranță și protecție pentru copii, iar "educatorul" devine, în ochii copiilor, un agresor cu puteri nelimitate. Impactul acestei situații pentru dezvoltarea psiho-emoțională a copiilor devine unul major, cu risc crescut pentru dezvoltarea ulterioară a tulburărilor de sănătate mintală (tulburare de atașament, tulburări de anxietate, depresie, tulburare de opoziționism cu provocare, agresivitate etc.)

Salvați Copiii este o organizație neguvernamentală, asociație de utilitate publică, non-profit, democratică, neafiliată politic sau religios, care militează activ pentru protecția drepturilor copilului în România, din 1990, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și cu legislația României. Salvați Copiii adoptă o poziție independentă în raport cu acțiunile și măsurile instituțiilor, recunoscând că implementarea legislației și a politicilor publice în materia drepturilor copiilor nu poate ignora strânsa colaborare dintre autorități, familie, copii și societatea în care fiecare actor implicat își acceptă responsabilitatea conform principiilor unui parteneriat autentic și viabil. În calitate de membru al Save the Children International, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în

care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. În cei 26 de ani de activitate, peste 1.340.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.